

Notat om tilråding av vedtak om kontrollområdeforskrift

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

Til: Avdelingsdirektør Inge Erlend Næsset

Dato: 12. november 2021

Fra: Seksjon fiskehelse og fiskevelferd

Saksnummer: 2021/233252

VEDTAK OM FASTSETTELSE AV FORSKRIFT

-om kontrollområde for å forebygge, begrense og bekjempe infeksjøs lakseanemi (ILA) hos akvakulturdyr, Flatanger, Namsos og Nærøysund kommuner, Trøndelag

Innholdet i forskriftsforslaget

Seksjon fiskehelse og fiskevelferd foreslår å opprette kontrollområde for å bekjempe utbrudd av ILA i Flatanger kommune. Kontrollområdet vil strekke seg over et område i Flatanger, Namsos og Nærøysund kommuner i Trøndelag.

Formålet med forskriften om kontrollområde som foreslått er å forebygge, begrense og bekjempe sykdommen ILA hos fisk etter utbrudd av sykdommen i forskriftens virkeområde, se nærmere avgrensning av virkeområde i § 2.

Forskriften legger restriksjoner på aktivitet i området for å hindre videre smitte. I bekjempelsessonen innføres det forbud mot å sette ut akvakulturdyr. I tillegg innføres det tiltak rettet mot akvakulturanlegg med laksefisk, slakterier og for transport. Mattilsynet vil i tillegg kunne treffe tiltak overfor annen akvakulturrelatert virksomhet som kan innebære fare for smitteoverføring.

I kontrollområdets overvåkingssone stilles det krav om oversending av lister til Mattilsynet som viser daglig dødelighet av fisk på merdnivå, samt månedlig helsekontroll med prøveuttak egnet til å avdekke eventuell ILA-smitte. Mattilsynet vil også i overvåkingssonen kunne treffe tiltak overfor annen akvakulturrelatert virksomhet som kan innebære smitteoverføring.

Mattilsynet kan vedta at bekjempelsessonen skal oppheves når vilkårene for det etter forskriftens § 13 er oppfylt. Forskriften oppheves automatisk to år etter fastsettelse av endringsforskrift som opphever bekjempelsessonen, jfr. forskriftens § 18 andre ledd.

Bakgrunn

Fiskeysykdommen ILA er påvist på sjølokalitet 19356 Kvalrosskjæret i Flatanger kommune i Trøndelag fylke.

PatoGen AS varslet Mattilsynet region Midt 14. oktober 2021 om funn forenelig med mistanke om ILA på fisk ved sjølokaliteten 19356 Kvalrosskjæret i Flatanger kommune, Trøndelag fylke. Mistanken var basert på resultatet av PCR-analyser etter prøvetaking av fisk ved lokaliteten.

Lokaliteten drives av Bjørøya AS og Midt-Norsk Havbruk AS.

For å forhindre eventuell smittespredning ble lokaliteten pålagt restriksjoner, blant annet med forbud mot flytting av fisk uten særskilt tillatelse. Lokaliteten ble båndlagt fra 14. oktober 2021.

Mattilsynet tok 19. oktober 2021 ut oppfølgende prøver av fisk ved lokaliteten Kvalrosskjæret for eventuell verifisering av ILA. Mattilsynet stadfestet ILA-diagnosen på lokaliteten 26. oktober 2021 på bakgrunn av inspeksjon av fisken, tegn til sykdom og analyseresultater fra Veterinærinstituttet.

Region Midt har laget et forslag til utbredelse av bekjempelsessone og overvåkingssone for utbruddet av ILA ved lokaliteten Kvalrosskjæret. Avdeling regelverk og kontroll støtter forslaget fra regionen. Vedlagte kart viser utstrekning til bekjempelsessonen og overvåkingssonen som foreslås.

Utbredelse av soner

Seksjon fiskehelse og fiskevelferd og region Midt har med bakgrunn i anvisninger i gjeldende beredskapsplan for ILA¹, foreslått en utbredelse av en bekjempelsessone og en overvåkingssone rundt lokaliteten 19356 Kvalrosskjæret for å bekjempe og overvåke sykdommen.

Som grunnlag for bekjempelsessonens utstrekning fastslår beredskapsplan for ILA at den skal bygge på en vurdering av reell smitterisiko. Epidemiologiske forhold, som mulig smittekontakt, transportveier, samt topografiske og hydrografiske forhold i området skal legges til grunn. Utstrekningen av en bekjempelsessone skal være minst 5 km i radius fra smittet anlegg, og som hovedregel være mellom 5-10 kilometer. Lokale forhold kan tilsi at det er nødvendig med en bekjempelsessone som er større enn 10 km for å kontrollere utbruddet.

Seksjon fiskehelse og fiskevelferd har i dette tilfellet vurdert at lokalitetene 21676 Kråkholmen, 12625 Bjørgan, 40095 Havsteinsundet, 35477 Makrellskjæret, 29876 Flotaren, 12624 Feøyvika og 12633 Lyrneset bør inngå i bekjempelsessonen som opprettes omkring lokalitet Kvalrosskjæret.

Lokaliteten 12623 Lauvsnes er et settefiskanlegg. Anlegget er et gjennomstrømningsanlegg og tar ikke inn sjøvann. Vi foreslår derfor at dette ikke tas inn i forskriften.

Vi vurderer også at lokalitet 33158 Kjærsundet V ikke skal med i forskriften. Dette fordi oppdretter har rognkjeks. Dette er en art som ikke er mottakelig for ILA.

Lokaliteten 40095 Havsteinsundet ligger ca. 1,2 km fra lokaliteten Kvalrosskjæret. Lokaliteten 12624 Feøyvika ligger ca 2,5 km unna. Avstanden er innenfor den avstandsangivelsen som bekjempelsessonen skal være.

Lokaliteten 12625 Bjørgan, 35477 Makrellskjæret, 29876 Flotaren, 12633 Lyrneset og 21676 Kråkholmen ligger i overkant av 5 km fra Kvalrosskjæret, og er følgelig også innenfor den avstandsangivelsen som bekjempelsessonen som hovedregel skal være. Basert på beliggenhet og smittespredningsmodeller vurderes disse også plassert i bekjempelsessonen.

Overvåkingssonens utstrekning skal fastsettes på grunnlag av epidemiologiske forhold med vekt på mulig smittekontakt, transportveier, topografiske og hydrografiske forhold i området. Overvåkingssonen skal være minst 10 km i radius fra anlegg med påvist ILA, og som hovedregel være mellom 10 og 20 km. Lokale forhold kan tilsi at det er nødvendig med en overvåkingssone som er større enn 20 km for å kontrollere utbruddet.

Det er vurdert at lokalitetene 37177 Djuptaren, 30376 Kyrøyene, 26315 Nordgjæslingen, 29537 Eldviktaren, 13271 Almurden, 26795 Austvika og 37157 Brattvika II bør inngå i overvåkingssonen.

---

¹ Mattilsynets faglige beredskapsplan for kontroll med utbrudd av infeksjøs lakseanemi (ILA).

De nordligst beliggende lokalitetene 37177 Djuptaren, 30376 Kyrøyene og 26315 Nordgjæslingen er tatt med basert på modellering av virusspredning fra Kvalrosskjæret utført av Havforskningsinstituttet.

Det foreligger mistanke om ILA på lokalitet 21676 Kråkholmen, som ligger ca 6,4 km nord for Kvalrosskjæret, og som er foreslått å inngå i bekjempelsessonen. Mistanken er basert på positive PCR- funn av ILA-virus på to fisk. Dersom det foreligger ILA på Kråkholmen, vil dette også kunne bidra til økt smitte nordover. Mattilsynet ønsker derfor en utstrekning på overvåkningssonen på minst 20 km nord for Kråkholmen.

Mattilsynet vurderer at også lokalitetene i Jøssundfjorden, 29537 Eldviktaren ,13271 Almurden, 37157 Brattvika II og 26795 Austvika bør inngå i overvåkningssonen. Lokalitetene er i liten grad utsatt for smitte via vannstrøm fra Kvalrosskjæret, men to av anleggene eies av Bjørøya AS som også eier Kvalrosskjæret. Det er også samme eier til de to øvrige anleggene i Jøssundfjorden (13271 Almurden, 26795 Austvika) som til Feøyvika og Bjørgan i den foreslåtte bekjempelsessonen. Feøyvika og Bjørgan er i betydelig grad eksponert for smitte fra 19356 Kvalrosskjæret ut fra strømforhold. Vi har derfor valgt å inkludere lokalitetene i Jøssundfjorden i overvåkningssonen.

Den foreslåtte overvåkningssonen vil få en utstrekning på omtrent 28 km fra lokaliteten Kvalrosskjæret til sonens yttergrense. Dette overstiger den utstrekningen som overvåkningssonen som hovedregel skal ha, men basert på en samlet vurdering av modellering av smittespredning fra Kvalrosskjæret og Kråkholmen har vi valgt en slik utstrekning.

Bruk av mal for forskrift

For å sikre forutsigbarhet og mulighet for innspill til restriksjoner som settes ved midlertidige forskrifter om sykdomsbekjempelse, benytter Mattilsynet en mal for kontrollområdeforskrift. Malen som benyttes ved ILA har tidligere vært på regulær generell høring før den ble gjort gjeldende. Ved hvert nytt utbrudd vil Mattilsynet ta utgangspunkt i malen når lokal forskrift om ILA-bekjempelse skal vedtas. Ved behov for konkrete avvik fra malen, på grunn av forhold av betydning for smittebegrensning i det enkelte aktuelle tilfellet, vil dette bli særskilt opplyst og begrunnet ved fastsettelse og publisering av fastsatt forskrift.

For fastsettelsen av kontrollområdeforskriften for ILA i Flatanger, Namsos og Nærøysund kommuner, Trøndelag, vil seksjon fiskehelse og fiskevelferd gjøre særskilt oppmerksom på følgende endringer fra hørt forskriftsmal. Vi har vurdert at endringene ikke er i strid med Norges internasjonale forpliktelser, og at de er i tråd med kravet til faglig forsvarlig sykdomshåndtering.

Forskriftens § 4 første ledd endres ved at Mattilsynet kan gjøre unntak fra forbudet om å sette ut akvakulturdyr, for utsett av rensefisk, se forskriftens § 4 første ledd andre setning. Bakgrunnen for endringen er at rensefisk ikke er mottakelig for ILA, i tillegg til at biologisk avlusning kan være et effektivt kontrolltiltak mot lus.

Forskriftens § 10 andre ledd andre setning endres fra at «Prøveuttak kan skje slik det fremgår av vedlegg 2 til forskriften» til at «Prøvetak skal skje slik det fremgår av vedlegg 2 til forskriften». Vedlegg 2 til forskriften beskriver hvordan prøveuttak skal gjennomføres, og kravene er i tråd med Norges internasjonale forpliktelser.

Forskriftsmalens § 5 tredje ledd er ikke tatt med. Bakgrunnen er at helsekontroller og prøveuttak i bekjempelsessonen skal gjennomføres av Mattilsynet og ikke av privat fiskehelsetjeneste. Dette følger av internasjonale forpliktelser Norge har påtatt seg gjennom EØS-avtalen. Vi mener derfor det er riktig at kravet, slik det fremgår av § 5 tredje ledd i malen til kontrollområdeforskrift, ikke tas med ved fastsettelsen av denne kontrollområdeforskriften.

Vurdering av konsekvenser

Den foreslåtte kontrollområdeforskriften vil kunne medføre negative økonomiske konsekvenser for lokalitetene som blir omfattet av sonene. For at tiltakene som foreslås kan anses uforholdsmessige må det vises til at tiltakene er mer inngripende enn nødvendig for å hindre spredning av ILA.

Mattilsynets ansvar ved utbrudd av alvorlige fiskesykdommer, slik som ILA, er å sørge for en tilstrekkelig og nødvendig bekjempelse av utbruddet for å sikre at sykdommen ikke etablerer seg eller spres videre. Det er derfor avgjørende at tiltak som anses hensiktsmessige og nødvendige for å bekjempe sykdommen iverksettes og gjennomføres. Effekten av tiltakene er vurdert opp mot de totale konsekvensene tiltakene har på næringsaktører og miljøet rundt. Slik seksjon fiskehelse og fiskevelferd ser det representerer de foreslåtte tiltakene nødvendige og godt utprøvde tiltak for å begrense smitte. Hensynet til å hindre spredning av ILA til større deler av områdene rundt må veie tyngre enn de ulemper tiltakene påfører aktørene i den begrensede perioden tiltakene varer.

Seksjon fiskehelse og fiskevelferd mener at forslaget til kontrollområde samlet sett tar hensyn til smittefare, samtidig som det ivaretar hensynet til at utstrekningen av sonen skal være forholdsmessig og ikke unødig tyngende for oppdrettsvirksomhetene i området.

Det er i tillegg avgjørende med god overvåking og kontroll når slike alvorlige sykdomsutbrudd oppstår. Effektiv håndtering av smittsom sykdom har betydning for fortsatt markedsadgang for norsk laks.

Høring

Kontrollområdeforskrifter i forbindelse med utbrudd av ILA må etableres raskt for å sikre at effektive smittebegrensende tiltak umiddelbart iverksettes. Med denne bakgrunn har Mattilsynets administrerende direktør besluttet at Mattilsynet kan unnta forskriften fra krav til høring med tre måneders (minimum seks ukers) frist for innspill jfr. forvaltningslovens § 37 fjerde ledd bokstav b og instruks om utredning av statlige tiltak punkt 1-4.

Forskriften som foreslås blir fastsatt uten at forslag til forskrift og utbredelsen av sonene har vært sendt ut til berørte aktører til uttalelse. Seksjon fiskehelse og fiskevelferd mener at hensynet til kontradiksjon ved endret fremgangsmåte, ivaretas ved at malen til kontrollområdeforskrift for ILA har vært gjenstand for regulær høring. I tillegg kan berørte parter som ser behov for endring av denne konkrete forskriften etter at den er fastsatt, gi innspill til Mattilsynet. Innspillene vil bli vurdert og fulgt opp. Dersom Mattilsynet ser at det vil være nødvendig eller hensiktsmessig og forholdsmessig, kan det gjøres tilpasninger og endringer i den fastsatte kontrollområdeforskriften.

Beslutning om unnlatt høring er gitt av administrerende direktør i Mattilsynet, slik utredningsinstruksen krever ved unntak fra kravene i instruksen, se journalpost 2 på saksnummer 2021/233252.

Tilråding

Basert på vurderingene ovenfor, tilrår seksjon fiskehelse og fiskevelferd at vedlagte forskrift om kontrollområde for å forebygge, begrense og bekjempe infeksjøs lakseanemi (ILA) hos akvakulturdyr, Flatanger, Namsos og Nærøysund kommuner, Trøndelag, fastsettes.

Vedlegg:

Forskrift om kontrollområde for å forebygge, begrense og bekjempe infeksjøs lakseanemi (ILA) hos akvakulturdyr, Flatanger, Namsos og Nærøysund kommuner, Trøndelag

Hjemmel: Fastsatt av Mattilsynet, hovedkontoret 12. november 2021 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 19, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790, og forskrift 17. juni 2008 nr. 819 om omsetning av akvakulturdyr og produkter av akvakulturdyr, forebygging og bekjempelse av smittsomme sykdommer hos akvatiske dyr § 36.

Kapittel I. Formål, virkeområde og definisjoner

§ 1. Formål

Formålet med forskriften er å forebygge, begrense og bekjempe sykdommen infeksjøs lakseanemi (ILA) hos akvakulturdyr innenfor forskriftens virkeområde.

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder opprettelse av kontrollområde bestående av bekjempelsessone og overvåkingssone i Flatanger, Namsos og Nærøysund kommuner, Trøndelag.

Bekjempelsessonen opprettes omkring lokaliteten 19356 Kvalrosskjæret i Flatanger kommune og omfatter lokalitetene 19356 Kvalrosskjæret, 21676 Kråkholmen, 12625 Bjørgan, 40095 Havsteinsundet, 35477 Makrellskjæret, 12624 Feøyvika, 12633 Lyrneset og 29876 Flotaren. Bekjempelsessonen avgrenses:

- Med en 10 km sirkel fra Kvalrosskjæret fra et punkt nord på Vik i Flatanger (10,763554; 64,463613) til et punkt i havet vest fra Otterøya (10,968446; 64,619408)
- Videre fra øst med en rett linje til Leiholmen (10,970609; 64,607014)

Overvåkingssonen ligger utenfor bekjempelsessonen og omfatter lokalitetene 37177 Djuptaren, 30376 Kyrøyene, 26315 Nordgjæslingan, 29537 Eldviktaren, 13271 Almurden, 26795 Austvika og 37157 Brattvika II. Overvåkingssonen avgrenses:

- Fra vest med en 20 km sirkel fra Kvalrosskjæret fra Oksbåsen i Flatanger (10,536839; 64,435693) til et punkt i havet (10,464586; 64,564013) i Folda; videre med en rett linje til et punkt i havet i Hestråsa (10,535535; 64,781708).
- Fra nord videre med en rett linje til et punkt i havet ved Tangholmen (10,782515; 64,796077); videre med en rett linje til et punkt i havet ved Edøya (10,975343; 64,782176)
- Fra øst videre med en rett linje til Lostranda (11,082134; 64,651883)

Koordinatene er angitt i desimal grader.

I vedlagte kart er bekjempelsessonen merket med rødt, mens overvåkingssonen er merket med gult.

Forskriften omfatter også slakterier, tilvirkingsanlegg og notvaskerier utenfor kontrollområdet som håndterer akvakulturdyr, produkter av akvakulturdyr og utstyr fra anlegg i bekjempelsessonen.

§ 3. Definisjoner

I forskriften menes med:

Akvakulturdyr: Vannlevende dyr, inkludert kjønnsprodukter, hvile- og forplantningsstadier, unntatt sjøpattedyr, som kommer fra eller er ment for akvakulturanlegg.

Fisk: Enhver laksefisk og marin fisk uansett utviklingsstadium.

ILA (infeksjøs lakseanemi): Virussykdom forårsaket av en sykdomsfremkallende variant av ILA-virus (HPR deletert ILA-virus). ILA-virus er et akvatisk orthomyxovirus. ILA gir alvorlig sykdom og dødelighet hos atlantisk laks.

Laksefisk: Atlantisk laks (*Salmo salar*), ørret (*Salmo trutta*), regnbueørret (*Oncorhynchus mykiss*) og røye (*Salvelinus alpinus*).

Kontrollområde: Et avgrenset geografisk område bestående av bekjempelsessone og overvåkingssone opprettet som ledd i forebygging, begrensnings og bekjempelse av ILA, hvor det gjelder særskilte tiltak, forbud eller påbud.

Kapittel II. Tiltak i bekjempelsessonen

§ 4. Overføring av akvakulturdyr inn i og ut av bekjempelsessonen

Det er forbudt å sette ut akvakulturdyr i bekjempelsessonen. Mattilsynet kan gjøre unntak for utsett av rensfisk.

Det er forbudt å føre akvakulturdyr fra anlegg i bekjempelsessonen ut av bekjempelsessonen uten tillatelse fra Mattilsynet. Forbudet gjelder også føring av akvakulturdyr til slakteri eller tilvirkingsanlegg.

§ 5. Tiltak overfor akvakulturanlegg med laksefisk i bekjempelsessonen

Anlegg med laksefisk i sjø skal oversende ukentlige lister som viser den daglige dødeligheten av fisk på merdnivå til Mattilsynet.

Anlegg med laksefisk i sjø i skal føre registrer over besøk på anlegget og gi informasjon om smittestatus til alle besøkende som kan komme i kontakt med fisk og utstyr/materiale som kan overføre smitte.

Fisk fra anlegg med laksefisk i sjø med påvist eller grunn til mistanke om ILA skal slaktes eller destrueres innen en fastsatt frist i henhold til en individuell plan godkjent av Mattilsynet. Etter at anlegget er tømt for fisk skal det rengjøres og desinfiseres. Anlegget skal deretter brakklegges i minimum tre måneder.

Anlegg med laksefisk i sjø der ILA ikke er påvist skal, etter at det er tømt for fisk, rengjøres og desinfiseres.

Alle anlegg med laksefisk i sjø i bekjempelsessonen skal etter rengjøring/desinfeksjon gjennomføre felles brakklegging i minimum to måneder.

Etter at Mattilsynet har vurdert og skriftlig akseptert vask og desinfeksjon av anleggene til å være tilstrekkelig, kan brakkleggingstiden starte.

Anlegg med laksefisk i sjø må daglig føre skriftlige registreringer om gjennomførte tiltak fastsatt i denne forskrift. Registreringene skal være lett tilgjengelige slik at de kan forevises Mattilsynet ved inspeksjon.

§ 6. Rengjøring av nøter med mer fra akvakulturanlegg i bekjempelsessonen

Oppdrettsnøter fra anlegg innenfor bekjempelsessonen skal leveres til et notvaskeri som Mattilsynet tillater.

Nøter må være merket med navn på opprinnelseslokalitet og lokalitetsnummer.

Benyttes notvaskeri som ligger utenfor bekjempelsessonen skal det meldes fra til Mattilsynet minst to virkedager før nøter transporteres ut av bekjempelsessonen.

Transport av nøter til notvaskeri fra anlegg i bekjempelsessonen skal foregå i en lukket transport og langs en transportrute som på forhånd er godkjent av Mattilsynet.

Ved rengjøring og desinfeksjon av nøter fra anlegg innenfor bekjempelsessonen, skal alt avløpsvann samles opp og filtreres og desinfiseres før utslipp. Nøter fra bekjempelsessonen skal holdes atskilt fra nøter fra andre anlegg.

Oppdrettsbåter, fôrflåter, flyteringer og annet utstyr fra anlegg i bekjempelsessonen skal rengjøres og desinfiseres slik Mattilsynet bestemmer, før utstyret tas i bruk ved samme eller annen lokalitet.

Notvaskeri som skal vaske nøter fra bekjempelsessonen må daglig føre skriftlige registreringer av gjennomførte tiltak fastsatt i denne forskrift. Registreringene skal være lett tilgjengelige slik at de kan forevises Mattilsynet ved inspeksjon.

§ 7. Tiltak overfor slakteri som skal slakte fisk fra bekjempelsessonen

Slakteri som skal slakte laksefisk fra bekjempelsessonen må ha godkjent avløpsbehandling, partikkelfelle og tilfredsstillende hygieniske rutiner samt føre daglige, skriftlige registreringer av gjennomførte tiltak fastsatt i denne forskrift. Registreringene skal være lett tilgjengelige slik at de kan forevises Mattilsynet ved inspeksjon.

Fisk fra akvakulturanlegg i bekjempelsessonen tillates ikke plassert i slaktemerd ved mottak på slakteriet. Mattilsynet kan unntaksvis gi tillatelse til slik plassering.

Slakteri som slakter fisk fra akvakulturanlegg med påvist eller grunn til mistanke om ILA tillates ikke å motta fisk fra andre lokaliteter.

Etter at det er slaktet fisk fra akvakulturanlegg med påvist eller grunn til mistanke om ILA, skal slakteriet rengjøres og desinfiseres før det igjen kan slaktes annen fisk ved slakteriet. Mattilsynet i distriktet der slakteriet ligger gir tillatelse til slakting etter rengjøring/desinfeksjon.

Ferdig slaktet fisk fra anlegg med påvist eller grunn til mistanke om ILA tillates ikke ført ut av slakteriet til tilvirking uten at det er meldt fra til Mattilsynet minst to virkedager før overføring om hvilket tilvirkingsanlegg som er aktuell for mottak. Fisk fra lokalitet med påvist eller grunn til mistanke om ILA tillates kun overført til tilvirkingsanlegg med godkjent avløps- og avfallshåndtering. Tilvirkingsanlegget og Mattilsynet i mottakerdistriktet, skal ha mottatt melding om fiskens opphav før den ferdige slakede fisken tillates overført til tilvirkingsanlegget.

§ 8. Tiltak ved transport i bekjempelsessonen

Transport av levende laksefisk som ikke skal til bestemmelsessted i bekjempelsessonen skal så vidt mulig gå utenom bekjempelsessonen. Transport av levende laksefisk i eller gjennom bekjempelsessonen skal godkjennes av Mattilsynet.

Ved smolttransport og transport av slaktefisk gjennom bekjempelsessonen skal Mattilsynet varsles på forhånd med opplysninger om navn på båt, passeringstidspunkt og leveringssted.

Brønnbåter som transporterer levende fisk fra akvakulturanlegg med påvist eller grunn til mistanke om ILA skal ikke ta andre transportoppdrag uten at det foreligger tillatelse fra Mattilsynet.

Transportør som transporterer akvakulturdyr gjennom bekjempelsessonen må daglig føre skriftlige registreringer over gjennomførte tiltak fastsatt i denne forskrift. Registreringene må være lett tilgjengelige slik at de kan forevises Mattilsynet ved inspeksjon.

Det er forbudt for båter og andre transportmidler å ta inn transportvann, ballastvann eller lignende i bekjempelsessonen. Forbudet gjelder ikke for transportvann som tas inn ved lasting av slaktefisk i sonen.

Mattilsynet kan pålegge tiltak overfor transportør som transporterer akvakulturdyr til eller fra anlegg i bekjempelsessonen slik som krav om godkjent transportrute, lukket brønn, behandling av transportvann, avfallsbehandling, vask og desinfeksjon.

Transport og levering av fôr til anlegg i bekjempelsessonen skal skje etter Mattilsynets anvisning.

Mattilsynets kan treffe tiltak overfor annen transport i bekjempelsessonen som kan innebære fare for smitteoverføring.

§ 9. Tiltak overfor annen virksomhet i bekjempelsessonen

Fangst og flytting av rensefisk er ikke tillatt i bekjempelsessonen.

Mattilsynet kan treffe tiltak overfor annen akvakulturrelatert virksomhet i bekjempelsessonen som kan innebære fare for smitteoverføring.

Kapittel III. Tiltak i overvåkingssonen

§ 10. Tiltak overfor akvakulturanlegg med laksefisk i overvåkingssonen

Anlegg med laksefisk i sjø skal ukentlig oversende Mattilsynet lister som viser den daglige dødeligheten av fisk på merdnivå.

Anlegg med laksefisk i sjø skal minst ha månedlig helsekontroll med prøveuttak egnet til å avdekke eventuell ILA-smitte. Prøveuttak skal skje slik det fremgår av vedlegg 2 til forskriften.

§ 11. Tiltak ved transport i overvåkingssonen

Mattilsynet kan pålegge ytterligere tiltak overfor transportør som transporterer akvakulturdyr til eller fra anlegg i overvåkingssonen slik som krav om godkjent transportrute, lukket brønn, behandling av transportvann, avfallsbehandling, vask og desinfeksjon.

Transportør som transporterer akvakulturdyr gjennom overvåkingssonen skal daglig føre skriftlige registreringer over gjennomførte tiltak fastsatt i medhold av første ledd. Registreringene må være lett tilgjengelige slik at de kan forevises Mattilsynet ved inspeksjon.

Mattilsynet kan treffe tiltak overfor annen transport i overvåkingssonen som kan innebære fare for smitteoverføring.

§ 12. Tiltak overfor annen akvakulturrelatert virksomhet i overvåkingssonen

Mattilsynet kan treffe tiltak overfor annen akvakulturrelatert virksomhet innenfor overvåkingssonen som kan innebære fare for smitteoverføring.

Kapittel IV. Kontrollområdets varighet

§ 13. Opphevelse av bekjempelsessonen

Etter at all laksefisk fra anleggene i bekjempelsessonen er slaktet ut, anlegg og utstyr forskriftsmessig rengjort og desinfisert, lokalitetene har gjennomført en samordnet brakklegging av bekjempelsessonen i minimum to måneder og anlegg der det er påvist ILA er brakklagt i minimum tre måneder, kan Mattilsynet vedta at bekjempelsessonen skal oppheves. Fra samme dato som bekjempelsessonen oppheves, innlemmes den i overvåkingssonen.

§ 14. Opphevelse av overvåkingssonen

Overvåkingssonen oppheves når det er gått to år siden bekjempelsessonen i kontrollområdet ble opphevet.

Mattilsynet kan foreta en vurdering av om overvåkingssonen kan oppheves på et tidligere tidspunkt. Minimumskriteriet for tidligere opphevelse er at hele kontrollområdet er brakklagt samtidig i minimum en måned.

Kapittel V. Andre bestemmelser

§ 15. Tilsyn og vedtak

Mattilsynet fører tilsyn og fatter nødvendige enkeltvedtak for å gjennomføre bestemmelsene gitt i og i medhold av denne forskriften i samsvar med matlovens § 23 om tilsyn og vedtak, og kan herunder treffe vedtak etter § 24 om særskilt smittesanering, § 25 om stenging og virksomhetskarantene og § 26 om tvangsmulkt.

§ 16. Dispensasjon

Mattilsynet kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene i denne forskrift, forutsatt at det ikke vil stride mot Norges internasjonale forpliktelser, herunder EØS-avtalen.

§ 17. Straffebestemmelser

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne forskriften eller bestemmelser og vedtak gitt i medhold av den, er straffbar i henhold til matloven § 28.

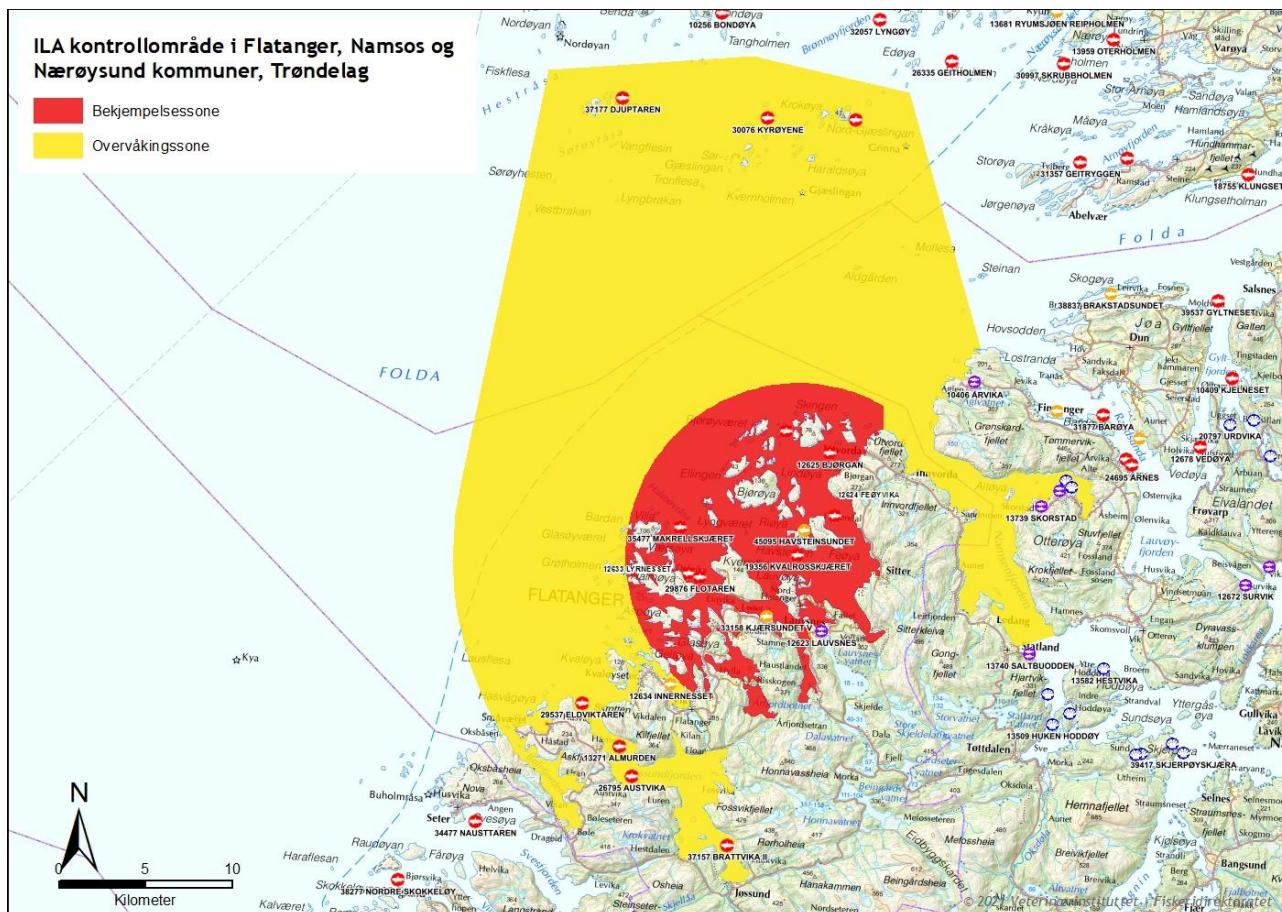
§ 18. Ikrafttredelse og varighet

Denne forskrift trer i kraft straks.

Forskriften oppheves automatisk to år etter fastsettelse av endringsforskrift som opphever bekjempelsessonen i samsvar med forskriftens § 13.

Vedlegg 1 kart:

Kart over ILA-kontrollområde i Flatanger, Namsos og Nærøysund kommuner, Trøndelag og Nordland.

Vedlegg 2:
Helsekontroller med prøveuttak for ILA i overvåkingssonen

Helsekontroller innenfor kontrollområder for ILA

Akvakulturdriftsforskriftens krav til risikobasert helsekontroll gjelder for alle akvakulturanlegg innenfor kontrollområdet. I forskrift om kontrollområde for ILA er det i tillegg stilt krav om månedlig helsekontroll med prøveuttak egnet til å avdekke eventuell ILA-smitte i akvakulturanlegg med laksefisk i overvåkingssonen.

Mattilsynet gjennomfører inspeksjoner med helsekontroller og prøveuttak for å avdekke eventuell ILA-smitte i akvakulturanlegg med laksefisk i bekjempelsessonen.

For god overvåking av smittsom sykdom skal oppdretter sikre at dødfisk plukkes daglig og gjennomgås. I tillegg er akvakulturdriftsforskriften § 13 og § 14 om helsekontroll og varsling en nødvendig del av overvåkingen av smittsom sykdom.

Hvis dødeligheten øker eller det er annen grunn til mistanke om sykdom skal helsekontroll gjennomføres uten unødig opphold for å avklare årsaksforhold, jf. akvakulturdriftsforskriften § 13. Ved uavklart forøket dødelighet eller dersom det er fisk med typiske tegn på ILA ved det daglige dødfiskopptaket, skal Mattilsynet umiddelbart varsles, jf. matlovens § 19 og akvakulturdriftsforskriftens § 14.

Månedlig helsekontroll med prøveuttak for ILA i overvåkingssonen

Den månedlige helsekontrollen med prøveuttak egnet til å avdekke eventuell ILA-smitte i anlegg innenfor overvåkingssonen skal gjennomføres av veterinær eller fiskehelsebiolog.

Utvalg av fisk og prøveuttak

Prøvene for ILA-overvåking skal tas fra syk og svak fisk, svimere som har vokst normalt eller fra «litt rufsete fisk», men ikke fra taperfisk med mindre disse har tegn på ILA. Det skal ikke velges ut fisk for prøvetaking samtidig med at det pågår fôring. Et alternativ, men som innebærer at prøveuttaket er mindre risikobasert, kan være å prøveta fersk dødfisk.

Ved den månedlige helsekontrollen skal det tas ut prøver av hjerteventrikkel og midtnyre av minimum 10 fisk. Hjerteventrikkel som inneholder endotel/hjerteklaffer skal inngå i prøven. Prøver av hjerte og nyre legges på glass med RNAlater® for virusundersøkelse, ett glass for hver fisk.

Overvåkingen kan styrkes ytterligere ved at personell ved anlegget som har kompetanse på å prøveta fisk, fortløpende tar ut supplerende prøver av midtnyre og hjerteventrikkel. Dette er ikke et absolutt krav og prøvene kan ikke erstatte de 10 månedlige prøvene som skal tas ut av veterinær eller fiskehelsebiolog.

Innsending av prøver til utpekt laboratorium eller Veterinærinstituttet

Så snart som praktisk mulig etter at prøvene er tatt skal prøvene sendes til utpekt laboratorium eller til Veterinærinstituttet for RT-qPCR-analyse for ILAV.

Hovedregelen er innsending av prøver enten samme dag som prøvene tas eller dagen etter. Prøver som er tatt på torsdag eller fredag sendes inn rett over helgen. Det er viktig å unngå at prøver er under forsendelse i løpet av en helg.

Prøvene skal lagres i kjøleskap i tidsrommet mellom prøveuttak og innsending til laboratorium. Prøvene pakkes med kjøleelement og sendes som ekspress over natt.